

Vanskelige fagord:

Jevnlig:

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Ytelse:

Bilen har god ytelse.

Barna skal få en begynnende forståelse om sammenhengen mellom egne gode matvaner og ytelse.

Tjenesteomfang

Instanser:

Både foreldre og barnehage kan ha behov for å samarbeide med ulike hjelpeinstanser.

Velvilje:

Politikere lover å se med velvilje på tiltak som vil gi flere barnehageplasser.

Oppmuntre:

Personalet må være tilgjengelige for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek.

Personalet må oppmuntre barn med to- eller flerspråklig bakgrunn til å være språklig aktive

Livsutfoldelse:

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Livsutfoldelse gjennom lek er en viktig del av hverdagen for alle barn.

Barnehagens innhold bør inspirere til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse.

Omgivelsene:

Barna utforsker omgivelsene.

Humanistisk:

Kristen tro og tradisjon har sammen med humanistiske verdier gjennom århundrer preget norsk og europeisk kultur.

Åndsfrihet:

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling.

Grunnbemanning:

Økt grunnbemanning kan bidra til reduksjon i sykefraværet.

Stortinget diskuterer om det bør innføres et krav om *grunnbemanning* i *barnehagen* på minst én voksen per tre barn under 3 år.

Allsidig:

Barnehagen skal ha arealer og utstyr nok til lek og varierte aktiviteter som fremmer bevegelsesglede, gir allsidig bevegelseserfaring, sanseerfaring og mulighet for læring og mestring.

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert.

Forebyggende:

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Vi må sette i gang forebyggende tiltak for å få barn og unge mer i bevegelse.

Læringsarena:

Barnehagen har en viktig rolle som læringsarena for barn under opplæringspliktig alder.

Sertifiseres:

For å sertifiseres som NyeLeseFrø-barnehage må den enkelte barnehagen sette av tid til leseaktiviteter hver dag, og ha NyeLeseFrø som tema på foreldremøter og personalmøter.

Barnekonvensjonen:

Barnekonvensjonen ble vedtatt av FN i 1989, ratifisert av Norge i 1991 og inkorporert i norsk lov i 2003.

Tilsynsmyndighet:

Rammeplanen gir informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Bedømmelse:

Som mor eller far er du ekspert på ditt barn og kan gjøre den rette *bedømmelse* av barnets behov.

Å redegjøre:

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver redegjør for barnehagens samfunnsmandat.

Å framheve:

Planen framhever betydningen av voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn.

Særegenhet:

Rammeplanen understreker barnehagens særegenhet som pedagogisk virksomhet.

Å nedfelle:

En konkretisering av den enkelte barnehages arbeid skal nedfelles i årsplanen, som fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Tilgivelse:

Med kristne grunnverdier forstås medmenneskelighet eller nestekjærlighet, tilgivelse, menneskeverd, likeverd, ansvar for fellesskapet, ærlighet og rettferdighet.

Forankret:

Alle tiltak i *barnehage* må være *forankret* i § 1 i barnehageloven.

Pedagogisk tilbud i vår barnehage er godt *forankret* i moderne teorier om barns utvikling.

Utfordre:

Barn skal ikke bli utfordret til å ta standpunkt til religiøse oppfatninger eller retninger.

Barnehagens dagligliv skal preges av samvær som innebærer at personalet lytter, støtter og utfordrer barn.